

H U V U D E X E M P L A R

till

Specialfrågelista rörande

Ö13 DJURENS VÅRD

Utarbetad av L.Levander i juli 1938.

Besvaras på papper av format
18 cm x 22 1/2 cm (4:0).

Specialfrågelista rörande

DJURENS VÅRD

1. Giv några sifferexempel på, hur stor del av en viss bys gårdar för 50 - 60 år sedan saknade häst! Angiv även antalet gårdar, som hade mer än en häst!
2. Angiv för medelstor gård i mitten av 1800-talet normala antalet nötkreatur (hur många mjölkande?)! får! getter! svin! Känner Ni någon by, i vilken man helt eller så gott som helt saknade får? getter? svin? Finns gårdar utan nötkreatur?
3. Av vilken eller vilka raser voro byns flesta hästar vid mitten av 1800-talet? Varifrån köptes i allmänhet hästar?
4. Vid vilken ålder brukade hingstar kastreras? Vilken var ersättningen till hästgällaren? Vilken var den vanliga ersättningen för betäckning av sto? Medförde stoets ägare foder åt hingsten? Förekom fullkomligt oreglerad betäckning på betesmarkerna? Finnas några som helst minnen av avsiktlig hästavel?
5. Redogör i detalj för, hur ett sto sköttes före, under och efter fölningen!
6. Förekom det, att hästar fingo gå_oskodda på somrarna?
7. Finnas minnen av, att fodret åt håsten lades ej i krubba, utan direkt på häststallets golv?
8. Finnas minnen av, att annan nötkreatursras än den vita, hornlösa fjällrasen förekommit i äldre tid? Rödkullor? Köpte man någonsin kor eller oxar från andra trakter? I vilken utsträckning förekommo nötkreatur med horn?
9. Finns något som helst minne av, att oxar använts som dragare? Förekom kastrering av annan orsak, än att oxen skulle användas som dragdjur?
10. Finns något minne av gemensam_tjurhållning i äldre tid? Byn? Roten? Ridoxlag?
11. Vid vilken tid på året brukade man i största utsträckning hugga_granar till strö?
12. Hur ofta företogs utgödsling i fähuset i de äldsta nu levandes barndom? Företogs utgödsling endast vid blidväder?

13. Äro lufthål (draghålor, snushålor) ovanför varje bås i fähusen kända? Förekommo dylika allmänt?

14. I hur stor del av byns gårdar (ungefär) fanns spismur i fähuset för 70 - 80 år sedan? Är någon som helst uppvärmning av sommarfähusen känd (t.ex. brasa på stenhäll)?

15. Hur stor mjölmängd i målet (1 stop, 1 kanna) ansågs i äldre tid normal för fullt mjölkande ko?

16. Redogör i detalj för användningen av ringa vid mjölkning! Vilka djur mjölkades i ringa?

17. Slogs mjölken från stävan direkt i silkärlen, eller slogs den först i mjölkbytta?

18. Fingo korna under vinterns lopp större mängd av hö eller av halm?

19. Redogör i detalj för halmens användning som foder! Vilka olika slag av halm? På vad sätt gävos de olika slagen? Torrt? I brädsel? Olika tider för olika halmslag?

20. Gävos lövkärvar som torrfoder åt kor, eller enbart åt får och getter?

21. På vilket sätt gavs mossa i torr form (alltså ej i brädsel) åt korna?

22. I vad slags kärl gavs brädseln åt kon? Ställdes kärlet framför kon, eller hängdes det upp på en byttkrok?

23. Hur många gånger om dagen gav man kon vatten (alltså ej dryck etc.)?

24. Redogör skematiskt för de olika målen (varven) vid kornas vinterfodring, med detaljerat angivande av, vad som gavs i varje mål!

25. Vore svensktackor eller tysktackor vanligare i byn i äldre tid? I vilken ungefärlig proportion funnos de? Finns något minne av, när de första tysktackorna infördes?

26. Företogs i fråga om fåren några som helst särskilda åtgärder för ordnad betäckning? vid lamning? I så fall: vilka?

27. Varav utgjordes ströet i tackkätten? Hur ofta företogs i gammal tid utgödsling här?

28. Brukade man särskilt rengöra fåren? När? Hur (löga)?

29. Finns något minne av, att man ryckte ullen av fåren i st. f. att klippa den?

30. Var placerades efter klippningen av fåren ullfällarna (ullknutarna)? Skilde man på olika kvalitéer?
31. Finns något minne av, att tackor mjölkats? När skedde detta?
32. Fingo fåren brädsel? I så fall: varav bestod denna?
33. Funnos olika getraser under äldre tid?
34. Företogs några åtgärder för att reglera betäckningen av getterna? Fick bocken något (t.ex. en slekekoppe med havre)?
35. Fick killande get något slags vård?
36. Vad slags strö användes under getterna?
37. Hur många voro mjölkmålen för get? Hur mycket (i kannor) ansågs hon bära mjölka i målet?
38. Fingo getterna någonsin någon annan dryck än vatten?
39. Hur tillgick kastrering av svin?
40. Redogör för ev. åtgärder för betäckning av suggor! för suggans vård före, under och efter grisning?
41. Var särskild svinstia (kvantstuga, svinstuga) som vinterbostad för svin känd i Eder bygd?
42. Varav utgjordes underlaget i svinkätten?
43. Fingo svinen någon annan dryck än kallt vatten?
44. Funnos särskilda anordningar för effektiv gödning av svin?